

په تکرده وهی دستوور !!

بۆ جه ماوه ری خه لکی کوردستان!
لایه نه سیاسی و ریکخراوه کان!

وهک ئاگادارن که رۆژی 15.10.2005، رۆژی دهنگدانه به دستوور له عیراقد، تهواوی نهو هیزانهی که بهرژده وهندی به تایبهتی و سیاسی یه کانیا ن هاوبه شه بانگه وازی خه لک دهکن که به "به لئی" دهنگ بدن به دستوور، له م ئیوه شدا سه رکرایه تی ههردوو حیزبی دهسه لاتدار و په ره له مانی کوردستانیش به رسمی نهک هه ر داوا، به لکو ته نانه ت جۆریک فشاریان هی ناوه بۆ خه لکی کوردستان که هه ر ئه بیت "به لئی" بدن به دستوور، ده لئین ئه م فرسه ته زێرینه و نابیت له دهستی بدین و شتی له م بابه ته. کاربه وه گه یشتوو ه که ده زگا راگه یاندنه کانی ههردوو حیزبی دهسه لاتدار له کوردستان جیگه ی

"نا" وتنی تیا نابیته وه و ئه مه ش خۆی له خۆیدا جۆریک له پیشیل کاری رای خه لکی کوردستان ده ژمیرد ریت. ئیمه ئیمزاکه رانی خواره وه رای ده گه یه نین که ئه م دستووره ره تده که یه وه به م هۆیا نه ی خواره وه:

1. گرفت ی بنه ره تی کۆمه لگه ی عیراق له م برگه میژوو یی یه ی ئیستادا دستوور نی یه، ئه مه زیاتر پیلانیکی ئه مریکا یه بۆ به خشی نی شه رعیه تیکی یاسایی به و هیزانه ی که خۆی به نیازه دهوله تیان لی پیک به ی نیت. له لایه کی تر هه ل و مه رچی ئیستای عیراق نووقمی تیرۆریزم و شهرو نا ئارامی یه، ئه مه کهش وه هوا یه کی ناسازگاری وای پیک هی ناوه که خه لک له سه ره تایی ترین ئازادی سیاسی و مه دهنی یه کانی خۆیان به هره مه ند نین. خه لک بۆ ئه وه ی ئازادانه دهنگ بدن پیویست دهکا له کهش و ههوا یه کی ئازاد به هره مه ند بن، ئه م هه ل و مه رجه له ئیستای عیراقد نی یه.

2. ئه م دستووره و به نه ده کانی نهک هه ر مافه سیاسی هه کانی خه لکی کوردستان دابین دهکا وهک ئه وه ی که راگه یاندنه کانی ههردوو حیزبی دهسه لاتدار بانگه شه ی بۆ دهکن، به لکو ریک دهکویته ده ژایه تی ئه م مافانه و له ژیر ناوی یه کپارچه یی خاکی عیراقد ئیراده ی زیاتر له چوار ملیۆن له خه لکی کوردستان پیشیل دهکا. ئه م دستووره مۆری به زۆر لکانده به عیراقه وه. ئه م دستووره له گه ل ئه وه ی به عس نهک هه ر جیا وازی یه کی نی یه، به لکو پایه کانی ئیسلام و ناسیۆنالیزمی عه ره بی به هیتر دهکا. خه لکی کوردستان زۆریان نا لاند به ده ست یاسا و دستووری به عسی و ئیسلامی یه وه، هه ر به ئالای قورئان ئه نفال کران، به بنه ماکانی ئیسلام، ناسیۆنالیزم و شو قینیزی عه ره بی زال بوو، هه ر ئه م یاسایانه بوو که کۆمه لگه ی هی نا یه دوا وه. خه لکی کوردستان له هه موو کهس زیاتر تالیی و سه ختی ئه م یاسایانه یان چه شتوو ه، هه ر بۆ یه یه م دستووره به به ری ئه م خه لکه دا ناچیت و خوا ست و ئاره زوو ه کانی خه لک زۆر له م دستووره له پیش تره و شایسته ی ژیا نیکی باش ترن.

3. ئه م دستووره، وهک هاوولاتی چونی هک ناروانیته ئیسانه کانی عیراق، به لکو به شیان دهکا به سه ر قه وم و دین و تایه فه کاند، ئه مه ش سیگنالیکی تر سنا که بۆ شهرو پیکدادانی دینی و قهومی له ئایینده دا.

4. به پچ ی ماده ی (2) ی دستوور، خالی یه که م:

ئیسلام ئایینی فره می دهوله ته و سه رچا وه ی سه ره کی یاسادانانه:

— نابیت یاسایه ک دابنریت له گه ل حوکمه جیگه ر ه کانی ئیسلام نا ته با بیت.

ناکرچ یاسایه که شه ریه ت داینا بیت و له بنه ماکانی دینی که وه سه رچا وه ی گرتی که هه موو برگه کانی سوکایه تی یه به ژنان، باس له مافه کانی ژنان بکریت. دستووری ئیستا و مافه سیاسی و کۆمه لایه تی یه کانی ژنان زۆر جیا وازه. ئه م دستووره مۆری پله دوویی یه له ژنان و دهنگدان به به لئی بۆی ئه و په ری سوکایه تی یه به ژنان و شه رمه بۆ هه رکه سپک که خۆی به ئازادیخواز بزانیته دهنگی به لئی ی پچ بدات.

به له به رچا وگرتنی ئه و خالانه ی سه ره وه که باس کران، بانگه وازی ئیمه بۆ تهواوی ئازادیخوازان، نووسه ران، رۆشن بیران، هه ر کهس و هیزو لایه نیک که خۆی به لایه نگری ژیا نیکی ئازادانه ده زانیته بۆ خه لکی کوردستان، ئه وه یه که نه یه لیت ئه م دستووره گوزر بکات و ببیته کۆتی دلیتی خه لکی کوردستان. ئه مه ئه رککی میژوو یی و هه لویتیکی دروست و وه لامی ئیمه یه به دستوور، پیویسته پیش هه ر وه لامیک به دستوور، یان دروست تر پیش هه ر دستووریک، چاره نووسی کوردستان یه کلابی بکریته وه ئه مه ش به گه رانه وه یه بۆ رای خه لکی کوردستان خۆیان، که له ریف راندۆمیکی ئازاد و په سمی و نیو دهوله تیدا بریار له سه ر چاره نووسی سیاسی خۆیان بدن، جا یان به جیا بوونه وه و پیکه پتانی دهوله تی سه ره خۆیه، یان مانه وه یه له چوارچێوه ی عیراقد به مه رچی هاوولاتی پله یه ک یان به مه رچی بریاردان به جیا بوونه وه له ئایینده یه کدا که مافه کانیا ن پیشیل بکری. بیجگه له مه هه ر بریاریکی تر که له سه رووی خه لکی کورستانه وه، پیشیل کردنی راسته و خۆی ئیراده ی ئه و خه لکه یه.

بۆ ئیمزادان له م به یان نامه یه، تکایه به یوهندی بکه به م ئیمیله ی خواره وه:

عمری خطاط omerxatat@yahoo.com

شوین	پیشه	ناو